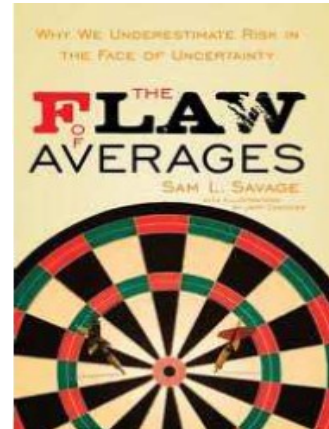

Book Review

ดร.จิโรจน์ บุรณศิริ

เรื่อง: The Flaw of Averages
ผู้เขียน: Sam L. Savage
สำนักพิมพ์: Wiley
จำนวนหน้า 392

“สมมติว่าโดยเฉลี่ยแล้วคุณมาตรงเวลาตามนัดและเพื่อนของคุณก็เป็นอย่างคุณเหมือนกัน ถ้าคุณและเพื่อนต้องเดินทางไปที่อื่น เมื่อใช้กฎของค่าเฉลี่ย ผลก็คือโดยเฉลี่ยคุณและเพื่อนต้องไปสาย”

หนังสือ The Flaw of Averages ซึ่งแปลว่า ความผิดพลาดของค่าเฉลี่ย พิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2552 เขียนโดย ศาสตราจารย์แซม แอล ซาเวจ (Sam L. Savage) ศาสตราจารย์ที่ปรึกษาคณะวิทยาการจัดการและวิศวกรรมแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ซึ่งกล่าวว่าอิทธิพลแง่คิดของตนได้รับมาจากบิดา ทั้งนี้ ท่านศาสตราจารย์ได้นำค่าทางสถิติโดยเฉพาะค่าเฉลี่ยซึ่งเป็นค่าที่คนทั่วไปใช้ในชีวิตประจำวันบ่อยมาตีแผ่ให้ทราบ เพื่อชี้ให้เห็น มีความเสี่ยงที่ถูกมองข้ามไปจากการใช้ค่าเฉลี่ยในการตัดสินใจในเรื่องและเหตุการณ์ต่างๆ โดยผู้แต่งกล่าวถึงความเข้าใจผิดๆ ในแง่ต่างๆ ที่มักเกิดขึ้นจากการนำค่าดังกล่าว มาใช้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ส่งผลให้ในหลายครั้งคนทั่วไปตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ผิดพลาดและนำไปสู่หายนะที่ไม่น่าเกิดขึ้น โดยเฉพาะในการวางแผนงานที่ต้องอาศัยตัวเลข ซึ่งถูกประเมินมาโดยวิธีทางสถิติ เช่น การวางแผนขยายธุรกิจของบริษัท การวางแผนการลงทุนของนักลงทุน การตั้งเป้าหมายยอดขายของบริษัท เป็นต้น นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้โยนงานเขียนเข้ากับวิกฤตทางเศรษฐกิจในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. 2551 ที่มีเรื่องตัวเลขที่ได้จากการประเมินเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นการสร้างอรรถรสให้ผู้อ่านที่มีความรู้หรือสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจด้วย

ความน่าสนใจของหนังสือเล่มนี้คือความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่งที่สามารถนำมุมมองของเรื่องสถิติและความน่าจะเป็นที่คนทั่วไปมองข้ามมาอธิบายด้วยภาษาธรรมดาต่างๆ มีการยกตัวอย่างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมาประกอบรวมทั้งมี รูปที่น่าสนใจประกอบและแทรกอารมณ์ขันเข้าไปด้วย ช่วยให้ผู้อ่านไม่เบื่อ เช่น อธิบายความไม่ปลอดภัยในการนำค่าเฉลี่ยมาใช้ด้วยรูปสระน้ำที่มีป้ายติดไว้ว่า ความลึกเฉลี่ยเท่ากับ 3 ฟุต ซึ่งในรูปแสดงความลึกทั่วไปของสระแต่ไม่เกินหัวเข่า แต่ตรงกลางสระ มีหลุมที่มีความลึกลงไปจากพื้นสระปกติเกินศีรษะคนและมีภาพคนกำลังจมน้ำอยู่ตรงจุดนั้น นอกจากนี้ ผู้เขียนยังใช้คำทั่วไปที่เราพบบ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้คำว่าโอกาสห้าสิบห้าสิบ เป็นต้นในการบรรยายเรื่องต่างๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้ผู้อ่านไม่รู้สึกว่าสถิติเป็นเรื่องจับต้องและเข้าใจยาก ดังนั้นผู้อ่านไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านสถิติอย่างลึกซึ้งก็สามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของหนังสือได้ไม่ยาก จึงไม่น่ามากเกินไปที่จะกล่าวว่่านักอ่านที่ไม่ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับเรื่องสถิติหรือคณิตศาสตร์อาจจะหันมาชอบหนังสือเล่มนี้ได้ หนังสือเล่มนี้จึงเหมาะสำหรับคนทั่วไป เพราะให้ทั้งสาระความรู้และความบันเทิงไปพร้อมกัน หรือจะใช้เป็นหนังสือประกอบการเรียนสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่เกี่ยวกับทางธุรกิจหรือเศรษฐศาสตร์ เพราะมีตัวอย่างที่ชัดเจน ในเรื่องสถิติ การเงิน ห่วงโซ่อุปทาน และเศรษฐศาสตร์ อย่างไรก็ตามผู้อ่านจำเป็นจะต้องมีความรู้ทางภาษาอังกฤษเพราะยังไม่มีการแปลเป็นภาษาไทย

ผู้วิจารณ์มีความเห็นว่าการเขียนหนังสือแนวนี้ควรได้รับการส่งเสริมอย่างยิ่ง เพราะนอกจากหนังสือวิชาการที่เขียนสำหรับคนทั่วไปอย่างหนังสือเล่มนี้ก็มีไม่มากนัก หนังสือวิชาการส่วนใหญ่ผู้แต่งมักเน้นเนื้อหาทางวิชาการจนลืมนสอดแทรกตัวอย่างที่ใกล้ตัวผู้อ่าน จนคนทั่วไปคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัวหรือเข้าใจยาก หนังสือแนวนี้ช่วยให้คนทั่วไปเข้าถึงความรู้ทางวิชาการได้ง่ายขึ้น เป็นการนำความรู้ที่มักอยู่กับชั้นหนังสือหรือในห้องเรียนตามโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ออกมาให้คนภายนอกได้สัมผัส และส่งเสริมการนำวิชาการที่ได้รับมาใช้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

หนังสือเล่มนี้ มีทั้งหมด 392 หน้า รวม 47 บท คิดแล้วความยาวเฉลี่ยของแต่ละบทเพียงประมาณ 8 หน้า จึงไม่ยาวเกินไป ผู้อ่านสามารถอ่านจบเป็นบทๆ ก่อนจะหยุดพักและอ่านบทต่อไปภายหลัง ทั้งนี้บทในหนังสือทั้งหมดถูกจัดเป็นกลุ่มๆ จำนวน 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ภาพกว้างเกี่ยวกับความผิดพลาดที่เกิดจากการใช้ค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 2 ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความไม่แน่นอน

ตอนที่ 3 การนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ

ตอนที่ 4 ซีให้เห็นผลที่จะตามมาหากใช้ข้อมูลทางสถิติอย่างผิดๆ

ตอนที่ 5 เน้นไปที่ผลของความผิดพลาดจากการไม่เข้าใจเรื่องสถิติต่อด้าน
การเงิน

ตอนที่ 6 ชื่อการเงินที่แท้จริง ยังคงอธิบายเกี่ยวกับผลกระทบต่อด้าน
การเงิน

ตอนที่ 7 แง่มุมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องห่วงโซ่อุปทาน

ตอนที่ 8 ตัวอย่างความผิดพลาดของค่าเฉลี่ยและเรื่องที่กำลังเป็นประเด็น
เช่น เรื่องโลกร้อน เรื่องการดูแลสุขภาพ

ตอนที่ 9 แนวทางการแก้ไขความผิดพลาดของค่าเฉลี่ย

อย่างไรก็ตามเมื่อมองในภาพรวมที่แท้จริงแล้ว การเขียนหนังสือเล่มนี้มีการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง โดยช่วงแรกว่าด้วยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่คนทั่วไปพบในชีวิตประจำวัน ตามด้วยอธิบายถึงการประยุกต์ใช้ซึ่งมีการยกตัวอย่างต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงๆ ประกอบ และช่วงสุดท้ายเป็นการบรรยายถึงแนวทางแก้ความผิดพลาดของการใช้ค่าเฉลี่ย

ประโยชน์โดยตรงจากหนังสือเล่มนี้ที่ผู้อ่านจะได้รับคือ เพิ่มความเข้าใจในหลักการของเครื่องมือทางสถิติที่ใช้ในการทำนาย และประเมินค่าตัวเลขที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้แง่คิดสำคัญในเหตุการณ์จริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งมักจะไม่ถูกกล่าวถึง หรือกล่าวถึงอย่างไม่ชัดเจนในหนังสือสถิติทั่วไป การอ่านหนังสือเล่มนี้จะทำให้ผู้อ่านสามารถใช้เครื่องมือทางสถิติ โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยมาทำนายตัวเลขในอนาคต และเข้าใจการใช้ตัวเลขทางสถิติเพื่อนำมาประกอบการวางแผนในเรื่องสำคัญๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งจะทำได้สามารถตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ ที่ต้องใช้สถิติประกอบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้อ่านจะได้เรียนรู้ถึงความหายนะที่เกิดจากนำความรู้ที่ไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ มาใช้โดยไม่ต้องรอให้เกิดเหตุการณ์เลวร้ายกับตนเองก่อน และไม่ต้องทำผิดซ้ำรอยสิ่งที่เคยเกิดขึ้น

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ประเทศไทยมีการเปิดประเทศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผ่านข้อตกลงเขตการค้าเสรี ความร่วมมือระหว่างประเทศ หรือการส่งเสริมการลงทุนของบริษัทต่างชาติ ทำให้บริษัทข้ามชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น มีการนำศาสตร์การจัดการธุรกิจที่อิงตัวเลขที่ได้จากค่าเฉลี่ยและค่าทางสถิติต่างๆ มาใช้วางแผนจัดการธุรกิจมากขึ้น ขณะที่ทางการก็มีการจัดเก็บข้อมูลและประกาศคาดการณ์ตัวเลขเศรษฐกิจต่างๆ เป็นประจำ เช่น คาดการณ์อัตราเงินเฟ้อประจำปี คาดการณ์อัตราการเติบโตของการส่งออกและนำเข้า คาดการณ์อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ เป็นต้น การให้ข้อมูลจากการประเมินทางสถิติและการใช้ตัวเลขดังกล่าว เพื่อประกอบการตัดสินใจกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทยไปแล้วก็ได้ การเข้าใจข้อมูลทางสถิติผิดๆ หรือเข้าใจแค่บางส่วนอาจทำให้มีการตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ ถึงแม้หนังสือเล่มนี้จะเขียนโดยใช้ตัวอย่างในต่างประเทศ แต่ความเข้าใจในหลักการที่ได้รับจากหนังสือเล่มนี้ก็ช่วยให้ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ดีขึ้น

The Flaw of Averages เป็นหนังสือที่เขียนในรูปแบบคล้ายกับหนังสือดังเรื่อง Fooled by Randomness และ The Black Swan ซึ่งเขียนโดย Nassim Nicholas Taleb ที่ให้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติที่แหวกแนวจากหนังสือวิชาการทั่วไปในอดีต มีการผสมผสานการเล่าเรื่องผ่านตัวอย่างที่เป็นเรื่องร่วมสมัยด้วยภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจ นับเป็นวรรณกรรมงานเขียนที่น่าอ่านไม่แพ้กัน ได้รับคำนิยมจากคนดังหลายคน รวมถึง Harry Markowitz นักเศรษฐศาสตร์ที่ได้รับรางวัลโนเบล จึงควรค่าแก่การสะสมไว้ในชั้นอีกเล่มสำหรับผู้สนใจหนังสือแนวนี้ หรือหากผู้อ่านมีความสนใจในหนังสือแต่ยังไม่อยากซื้อ ก็สามารถเข้าไปลองอ่านรายละเอียดของหนังสือเบื้องต้นทางอินเทอร์เน็ตได้ที่ <http://flawofaverages.com> ก่อนก็ได้